

ชื่อวิทยานิพนธ์ : การตัดสินคดีความของกระบวนการยุติธรรมไทย กับกระบวนการทางพระวินัย

ผู้วิจัย : นายการุณ รัชชาสุข

ปริญญา : พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (สาขาวิชาพระพุทธศาสนา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: พระสุธีธรรมาวุธ, ผศ.ดร., ป.ธ.๕, M.A. (Pali&Sanskrit),
Ph.D. (Pali)

: ผศ.ดร.ประพันธ์ สุขขร ป.ธ.๗, พธ.บ., ศศ.ม. (พุทธศาสนศึกษา),
พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)

: ผศ.ดร.วุฒินันท์ กันทะเดียน ป.ธ.๕, อ.ม. (ศาสนาเปรียบเทียบ),
พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)

วันสำเร็จการศึกษา : ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๘

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ ได้ศึกษาถึงการตัดสินตามกระบวนการยุติธรรมของไทย กับ กระบวนการทางพระวินัย โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษา ๒ ประการ คือ การตัดสินคดีความตามกระบวนการยุติธรรมของไทย และ การตัดสินคดีตามกระบวนการทางพระวินัย เป็นวิธีการวิจัยเชิงเอกสาร โดยได้ดำเนินการศึกษาเพื่อให้เกิดการสังเคราะห์องค์ความรู้ ของการตัดสินคดีความของกระบวนการยุติธรรมของไทย กับกระบวนการทางพระวินัย

ผลการวิจัย พบว่า กระบวนการยุติธรรมของไทย เป็นการอำนวยความสะดวกให้เกิดขึ้นแก่ประชาชนโดยทั่วไป ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายวิธีพิจารณาความ โดยมีองค์การของรัฐซึ่งถูกกำหนดบทบาทและหน้าที่อย่างเป็นอิสระต่อกัน ตามหลักการแห่งการถ่วงดุลอำนาจ ต่างเป็นผู้ดำเนินการเพื่อพิสูจน์ความผิดในศาล จนกระทั่งสามารถ นำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามพยานหลักฐานที่ปรากฏ โดยใช้หลักเกณฑ์ที่เป็นสากลประกอบการพิจารณา เช่น หลักการดำเนินคดีโดยรัฐ หลักค้นหาความจริงในเนื้อหา หลักฟังความทุกฝ่าย หลักทวนถาม หลักพยานโดยตรง หลักเปิดเผย หลักความเป็นอิสระ และหลักประโยชน์แห่งความสงบสุข เป็นต้น ส่วนคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในองค์การจะถูกกำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร หากการปฏิบัติหน้าที่อยู่ในกรอบเหล่านั้นแล้ว ผลของการปฏิบัติจะเป็นเช่นไร กฎหมายจะให้ความคุ้มครองบุคลากรเหล่านั้น

กระบวนการตัดสินทางพระวินัยของพระพุทธศาสนาเถรวาท จะใช้บังคับเฉพาะในสังคมสงฆ์เพื่อให้เกิดความสันติสุข และเพื่ออำนวยความสะดวกให้การประพ พุติปฏิบัติใน ศีล สมาธิ และปัญญา ปราศจาก

ความรังเกียจระหว่างกันว่าเป็นผู้ มีศีลไม่บริสุทธิ์ ซึ่งกระบวนการตัดสินความผิด พระวินัย ะบัญญัติให้สงฆ์เท่านั้นเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่และมีอำนาจสูงสุด ซึ่งจำนวนของภิกษุที่ประกอบกันเป็นสงฆ์จะแตกต่างกันไปตามประเภทของอริกธณ์ คือ วิวาทธิกรณ์ อนุวาทธิกรณ์ อาปตตาทธิกรณ์ และ กิจจาธิกรณ์ โดยมีหลักเกณฑ์ประกอบการวินิจฉัยที่ประกอบด้วย ๑). องค์ประกอบของ สงฆ์ ๒). วินัยหรือสิกขาบท และ ๓). เจตนาของผู้กระทำความผิด จนกระทั่งปัจจุบัน ฝ่ายอาณาจักรได้ตราพระบัญญัติคณะสงฆ์ขึ้นบังคับใช้ในการลงนิคหกรรม แม้รูปแบบของการวินิจฉัยตัดสินของฝ่ายอาณาจักรจะเอื้อต่อพระวินัยให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่รูปแบบและวิธีการการลงนิคหกรรมของฝ่ายอาณาจักร ยังมีความแตกต่างกับ กระบวนการทาง พระวินัย เช่น จำนวน ภิกษุผู้พิจารณาชั้นต้น ของฝ่ายอาณาจักร มีไม่ครบตามที่พระวินัยบัญญัติ ความหมายของ สงฆ์ผู้ปฏิบัติหน้าที่ต้องเป็นภิกษุผู้มีอำนาจทางปกครองของคณะสงฆ์ ประเภทของการลงโทษภิกษุผู้กระทำความผิดอาจให้สึก หรือให้สละสมณเพศได้ และหากภิกษุนั้นไม่ยอมรับและไม่ปฏิบัติตามก็จะมีโทษทางอาญา

จากการสังเคราะห์กระบวนการตัดสินของทั้งสองกระบวนการแล้ว กระบวนการตัดสินของไทย กับกระบวนการตัดสินทางพระวินัยส่วนใหญ่ยังคงมีความสอดคล้องกันทั้งวิธีการและขั้นตอน ส่วนที่มีความแตกต่าง ว่าด้วย การลงนิคหกรรม แม้กฎหมายอาญาจะทำให้กระบวนการตัดสินทางพระวินัยมีประสิทธิภาพ แต่ก็อาจส่งผลกระทบต่อผลของอริกธณ์ที่ระงับโดยชอบตามพระวินัย

Dissertation Title : Thai Court Ruling and Monastic Discipline Procedures

Researcher : Mr. Karoon Raksasook

Degree : Doctor of Philosophy (Buddhist Studies)

Dissertation Supervisory Committee

: Phrasudhidhammanuwat (Thiab Siriyano), Pali IX, M.A., Ph.D.

: Asst.Prof. Dr. Prapan Supasorn, Pali VII, B.A., M.A., Ph.D.

: Asst.Prof. Dr. Wutthinant Kantatian, Pali IX, M.A., Ph.D.

Date of Graduation : October 10, 2015

Abstract

This research paper aims to study Thai court ruling and Monastic Discipline ruling procedures with two objectives which are Thai court ruling decision and Monastic Discipline ruling decision processes. This is an analytical work through the process of documentary research by way of research study on the Thai court ruling decision and Monastic Discipline ruling decision processes for educational purposes.

From the study, it was found that the Thai court ruling procedure is stipulated to provide justice to all general public. Its methods and procedures are judiciously enacted in the court ruling system. The government body designates duties and responsibilities among each court to enforce and exercise such laws independently from one another. This practice, however, uses the system of checks and balances as a driving tool to prove the allegation for a wrongful act in the court of law and brings the offender before court to be indicted with probable cause. International principles are commonly used for the court ruling, for instance, the principle of allegation by the government, the principle of truth, the principle of hearing from all parties concerned, the principle of statements, the principle of the right witnesses, the principle of disclosure, the principle of independency as well as the principle of the benefit of a doubt. As for the virtue and the morality of those who work with the court, it is explicitly stipulated in writing. If ones behave rightfully under the court of law, regardless what the outcome might be, the law shall indisputably provide full protection to those judicial officials accordingly.

The Theravada Sangha's ruling system enforces solely upon the Sangha community for the sake of peace and harmony as well as the attainment of wisdom under the Threefold Training (Morality, Concentration and Wisdom) practice. The implementation of such law prevents aversion within the community for those who commit the offense to be considered as unvirtuous and immoral. The Code of Monastic Discipline (Vinaya Pitaka) enforces the Sangha council committee to have duties and exclusive authority to decide on a case for an offense committed by a Buddhist monk. The number of Buddhist monks in each Sangha community may be more or less depending on the type of each allegation which are: legal questions concerning disputes, legal questions concerning accusations, legal questions concerning offences and legal questions concerning obligations. The Monastic Disciplinary ruling system constitutes certain components in its decision making which are 1) the Sangha assembly; 2) the Vinaya or the Monastic Discipline; and 3) the intention of the wrongdoer. Until today, the Kingdom of Sangha Supreme Council has enacted the Sangha Act to enforce the suppression measures. Although the procedure of the Sangha Community's ruling may support the Code of Monastic Discipline to enforce the rules effectively, the Sangha Supreme Council's procedure and the suppression measures have yet differentiated with the Monastic Disciplinary ruling procedure. For instance, the total number of Buddhist monks in the preliminary hearing under the Kingdom of Sangha Supreme Council does not add up to the number required under the Code of Monastic Discipline. According to the Sangha's denotation, the Buddhist monk who sits on the case shall have the power and authority in the Sangha's community. The punishment approach to invalidate the monkhood or force to leave the Order is appended to the final ruling procedure. Should one not abide by, the offender will have to face with criminal charges thereafter.

From analysis of the two judicial ruling procedures, the researcher found that both Thai court ruling procedure and the Monastic Discipline ruling procedure conform to one another systematically and methodically. The only difference is the suppression measures. Although the Sangha Supreme Council of Thailand is trying to enhance the ruling procedure to become more effective, the ruling on the disciplinary case of dispute, however, could be contradictory to the Code of Monastic Discipline.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง “การตัดสินใจของกระบวนการยุติธรรมไทยกับกระบวนการทางพระวินัย” เล่มนี้สำเร็จลงได้ด้วยความสะดวกอย่างสูงจากพระเดชพระคุณ พระสุธีธรรมานวัตร, ผศ.ดร. คณบดีคณะพุทธศาสตร์ ที่ได้ให้แนวทางในการทำการศึกษาวิจัย อีกทั้งยังได้ส่งมอบแบบ ผู้วิจัยให้รู้จักการศึกษาวิจัยตามรูปแบบที่ถูกต้องของมหาวิทยาลัยฯ ตลอดจนให้คำแนะนำถึง ประเด็น ที่ควรดำเนินการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เพื่อประโยชน์จะได้เกิดกับตัวผู้วิจัยเอง และมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยต่อไป

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ ดร.ทรงวิทย์ แก้วศรี ผู้มีเมตตาให้คำปรึกษา แนะนำในเบื้องต้น ด้วยการช่วยกำหนดวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย เพื่อให้สังคมโดยทั่วไป ได้รับทราบถึงกระบวนการยุติธรรมที่ปรากฏทั้งในสังคมไทย และในพระคัมภีร์ ของพระพุทธศาสนาเถรวาท ว่ามีวิธีการและขั้นตอนของการดำเนินการพิจารณาวินิจฉัยสอดคล้องกันหรือไม่ประการใด

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ ผศ.ดร.ประพันธ์ สุขыр ที่ได้โปรดเมตตาเป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และได้กรุณาแนะนำแนวทางการดำเนินการวิจัย ตลอดทั้งได้ช่วยชี้แนะให้มีการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีความสมบูรณ์ เพื่อจะยังประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับสังคมในวงกว้างต่อไป

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ท่านอาจารย์ ผศ.ดร.วุฒินันท์ กันทะเดียน ที่ได้โปรดเมตตาเป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และยังได้เมตตาตามอบความ เป็นกัลยาณมิตร ในการเสนอแนะตลอดถึงการดำเนินการตรวจสอบงานวิจัย ให้ปรับปรุง และแก้ไข เป็นระยะ เพื่อให้การศึกษาวิจัย ในครั้งนี้ มีความสมบูรณ์ และสามารถตอบคำถามได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ที่กำหนดไว้ ทำให้การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้รับการยอมรับทางวิชาการมากขึ้นเป็นลำดับ

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยหวังว่าโครงการ ศึกษาวิจัยเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ให้ความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการวิเคราะห์ และสังเคราะห์องค์ความรู้ ในกระบวนการยุติธรรมของไทย กับกระบวนการตัดสินใจทางพระวินัย เพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ หรือเพื่อเป็นแนวทางในการนำไปพัฒนาหรือดำเนินการศึกษาวิจัย ในประเด็นที่มีความเกี่ยวเนื่องกัน อันจะเป็นประโยชน์กับการอำนวยความสะดวกยุติธรรมของกระบวนการยุติธรรมในสังคมไทยและในสังคมสงฆ์ต่อไป

นายการุณ รักษาสุข

วันที่ ๑๐ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

ก. คำย่อชื่อคัมภีร์พระไตรปิฎก

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ผู้วิจัยใช้อ้างอิงจากพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ส่วนคัมภีร์อรรถกถาภาษาไทย ใช้ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พระไตรปิฎกที่ใช้อ้างอิงใช้อักษรย่อบอกชื่อคัมภีร์เป็นระบบเดียวกันหมด ตามที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด การอ้างอิงใช้ระบุ เล่ม /ข้อ/หน้า หลังอักษรย่อชื่อคัมภีร์ เช่น ที.สี. (ไทย) ๘/๒๓๖/๘๘. หมายถึง ทีฆนิกาย สีล ขันธวรรค ภาษาไทย เล่ม ๘ ข้อ ๒๓๖ หน้า ๘๘ ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๓๕

พระวินัยปิฎก

คำย่อ	ชื่อคัมภีร์	ภาษา
วิ.มหา. (ไทย)	= วินัยปิฎก มหาวิภังค์	(ภาษาไทย)
วิ.ภิกขุณี (ไทย)	= วินัยปิฎก ภิกขุณีวิภังค์	(ภาษาไทย)
วิ.ม. (ไทย)	= วินัยปิฎก มหาวรรค	(ภาษาไทย)
วิ.จู. (ไทย)	= วินัยปิฎก จูฬวรรค	(ภาษาไทย)
วิ.ป. (ไทย)	= วินัยปิฎก ปริวารวรรค	(ภาษาไทย)

พระสุตตันตปิฎก

ที.สี. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย สีลขันธวรรค	(ภาษาไทย)
ที.ม. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย มหาวรรค	(ภาษาไทย)
ที.ปา. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย ปาฏิกวรรค	(ภาษาไทย)
ม.มู. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย มูลปณณาสก์	(ภาษาไทย)
ม.ม. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย มัชฌิมปณณาสก์	(ภาษาไทย)
ม.อุ. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย อุปริปณณาสก์	(ภาษาไทย)
ส.ส. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย สคาถวรรค	(ภาษาไทย)
ส.ข. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย ขันธวารวรรค	(ภาษาไทย)
ส.ม. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย มหาวรรค	(ภาษาไทย)
อง.เอกก. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย เอกกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.ทุก. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ทุกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.จตุก. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย จตุกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.ปญจก. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ปญจกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.ฉก. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ฉกนิบาต	(ภาษาไทย)

อญ.สตุดก. (ไทย)	=	สุดตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย สัตตกนิบาต	(ภาษาไทย)
อญ.ทสก. (ไทย)	=	สุดตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ทสกนิบาต	(ภาษาไทย)
ขุ.ขุ. (ไทย)	=	สุดตันตปิฎก ขุททกนิกาย ขุททกปาฐะ	(ภาษาไทย)
ขุ.ธ. (ไทย)	=	สุดตันตปิฎก ขุททกนิกาย ธรรมบท	(ภาษาไทย)
ขุ.อุ. (ไทย)	=	สุดตันตปิฎก ขุททกนิกาย อุทาน	(ภาษาไทย)
ขุ.เถร. (ไทย)	=	สุดตันตปิฎก ขุททกนิกาย เถรคาถา	(ภาษาไทย)
ขุ.ชา.เอกก. (ไทย)	=	สุดตันตปิฎก ขุททกนิกาย เอกกนิบาตชาดก	(ภาษาไทย)
ขุ.ม. (ไทย)	=	สุดตันตปิฎก ขุททกนิกาย มหานิทเทศ	(ภาษาไทย)
ขุ.ป. (ไทย)	=	สุดตันตปิฎก ขุททกนิกาย ปฏิสัมภิทามรรค	(ภาษาไทย)

พระอภิธรรมปิฎก

อภิ.ก. (ไทย)	=	อภิธรรมปิฎก กถาวัตถุ	(ภาษาไทย)
--------------	---	----------------------	-----------

ข. คำย่อชื่อคัมภีร์เกี่ยวกับอรรถกถา

ผู้วิจัยใช้คัมภีร์อรรถกถาภาษาไทยฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และคัมภีร์อรรถกถาฉบับมหาหมกุฏราชวิทยาลัย โดยใช้อักษรย่อใน วิทยานิพนธ์ระบบอ้างอิงอรรถกถาใช้อักษรย่อเหมือนกันทั้งหมด ตามที่ทางบัณฑิตวิทยาลัยกำหนด โดยระบุชื่อคัมภีร์ตามลำดับ เช่น คัมภีร์อรรถกถาแปล ฉบับมหาหมกุฏราชวิทยาลัย เช่น ขุ.ธ.อ. (ไทย) ๑/๒/๒/๘๕ หมายถึง พระสูตรและอรรถกถาแปล ขุททกนิกาย ธรรมบท เล่ม ๑ ภาค ๒ ตอน ๒ หน้า ๘๕ ฉบับมหาหมกุฏราชวิทยาลัย ๒๕๒๕

อรรถกถาพระวินัยปิฎก

คำย่อ		ชื่อคัมภีร์อรรถกถา	ภาษา
วิ.มหา.อ. (ไทย)	=	วินัยปิฎก สมันตปาสาทิกา มหาวิภังคอรรถกถา	(ภาษาไทย)

อรรถกถาพระสุตตันตปิฎก

ที.สี.อ. (ไทย)	=	ทีฆนิกาย สุมังคลวิลาสินี สิลักขันธวรรคอรรถกถา	(ภาษาไทย)
ที.ม.อ. (ไทย)	=	ทีฆนิกาย สุมังคลวิลาสินี มหาวรรคอรรถกถา	(ภาษาไทย)
ม.มฺ.อ. (ไทย)	=	มัชฌิมนิกาย ปปญฺจสุทนี มูลปนิณาสกอรรถกถา	(ภาษาไทย)
ม.อุ.อ. (ไทย)	=	มัชฌิมนิกาย ปปญฺจสุทนี อุปรปนิณาสกอรรถกถา	(ภาษาไทย)
อญ.ทสก.อ. (ไทย)	=	อังคุตตรนิกาย มโนรทปฺรณี ทสกนิบาตอรรถกถา	(ภาษาไทย)
ขุ.เถร.อ. (ไทย)	=	ขุททกนิกาย ปรมัตถทีปนี เถรคาถาอรรถกถา	(ภาษาไทย)

จุ.ชา.เอก.อ. (ไทย) = จุฬททกนิกาย เอกกนิบาตชาดกอรรถกถา (ภาษาไทย)

ค. ค่าย่อคำพิพากษาฎีกา ชื่อกฎหมาย และค่าย่ออื่นๆ

ฎ.	=	คำพิพากษาฎีกาจัดพิมพ์โดยเนติบัณฑิตยสภา
ฎ.ศ.	=	คำพิพากษาฎีกาจัดพิมพ์โดยสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ
ป.วิ.อ.	=	ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
ป.วิ.พ.	=	ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
ป.พ.พ.	=	ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
ป.อาญา	=	ประมวลกฎหมายอาญา
ร.จ.	=	ราชกิจจานุเบกษา

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก-ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค-ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	ฉ-ซ
สารบัญ	ณ-ญ
บทที่ ๑ : บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ	๔
๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย	๔
๑.๕ นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	๔
๑.๖ ทบทวนเอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๑
๑.๗ วิธีดำเนินการวิจัย	๑๘
๑.๘ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๑๙
๑.๙ ประโยชน์ที่ได้รับ	๒๐
บทที่ ๒ : การตัดสินใจตามกระบวนการยุติธรรมของไทย	๒๑
๒.๑ การปกครองโดยหลักนิติรัฐ	๒๑
๒.๒ แนวคิดเรื่องความยุติธรรมในกระบวนการยุติธรรมของไทย	๒๖
๒.๓ การแต่งตั้งบุคคลเพื่อทำหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมของไทย	๔๓
๒.๔ ระบบกระบวนการยุติธรรม	๕๖
๒.๕ หลักเกณฑ์วิธีพิจารณาความอาญา	๖๙
๒.๕.๑ หลักการดำเนินคดีความโดยรัฐ	๗๐
๒.๕.๒ หลักการค้นหาความจริงในเนื้อหา	๗๓
๒.๕.๓ หลักฟังความทุกฝ่าย	๗๙
๒.๕.๔ หลักทวนถาม	๘๐
๒.๕.๕ หลักพยานโดยตรง	๘๒
๒.๕.๖ หลักเปิดเผย	๘๔
๒.๕.๗ หลักความเป็นอิสระในการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐาน	๘๕

๒.๕.๘ หลักประโยชน์แห่งความสงสัย

๘๘

๒.๕.๙ หลักการรื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่

๘๙

๒.๖ สรุป

๙๐

บทที่ ๓ : การตัดสินตามกระบวนการทางพระวินัย

๙๖

๓.๑ การปกครองคณะสงฆ์ตามหลักพระวินัย

๙๖

๓.๒ แนวคิดเรื่องความยุติธรรมในพระพุทธศาสนาเถรวาท

๑๐๕

๓.๓ หลักการการบัญญัติสิกขาบทตามพระวินัย

๑๑๐

๓.๔ การแต่งตั้งบุคคลเพื่อทำหน้าที่ระงับอธิกรณ์ตามกระบวนการทางพระวินัย

๑๑๘

๓.๕ จริยธรรมของภิกษุผู้วินิจฉัยอธิกรณ์

๑๒๕

๓.๖ ความหมายของอธิกรณ์ตามพระวินัย

๑๒๙

๓.๗ กระบวนการการระงับอธิกรณ์ตามพระวินัย

๑๓๔

๓.๘ รูปแบบของกระบวนการการระงับอธิกรณ์ตามพระวินัย

๑๖๐

๓.๙ กระบวนการนิคหกรรมตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕

๒๐๐

๓.๑๐ สรุป

๒๐๓

บทที่ ๔ : วิเคราะห์เชิงบูรณาการการตัดสินคดีความของกระบวนการยุติธรรมของไทย**กับกระบวนการทางพระวินัย**

๒๑๒

๔.๑ วิเคราะห์หลักการปกครองโดยนิติรัฐ

และการปกครองโดยพระวินัย

๒๑๒

๔.๒ วิเคราะห์วิธีการของกระบวนการตัดสินคดีความของไทย

กับกระบวนการทางพระวินัย

๒๓๓

๔.๓ วิเคราะห์รูปแบบของกระบวนการตัดสินคดีความของไทย

กับกระบวนการทางพระวินัย

๒๔๒

๔.๔ สัมเคราะห์องค์ความรู้จากกระบวนการตัดสินคดีความของไทย

กับกระบวนการทางพระวินัย

๒๖๒

๔.๕ สัมเคราะห์องค์ความรู้เพื่อนำไปสู่การบูรณาการแนวคิดด้านการตัดสินคดีความ

๒๗๓

๔.๖ แนวคิดที่แต่ละฝ่ายควรรับไปบูรณาการ

๒๗๙

บทที่ ๕ : สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

๒๘๒

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๒๘๒

๕.๒ ข้อเสนอแนะ

๒๙๑

บรรณานุกรม

๒๕๓

ประวัติผู้วิจัย

๒๕๔